

УДК 94(477)

Зінько Ю.А., Мельничук О.А. Відомий вчений, краєзнавець, професор Вінницького державного педагогічного університету – Петро Семенович Григорчук // Профспілка та освіта Липовеччини на зламі епох. – Липовець, 2012. – С.195-200.

Ю.А. Зінько, О.А. Мельничук

**ВІДОМИЙ ВЧЕНИЙ, КРАЄЗНАВЕЦЬ, ПРОФЕСОР ВІННИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ – ПЕТРО
СЕМЕНОВИЧ ГРИГОРЧУК**

Липовеччина – щедрий та благодатний край, який започаткував життєвий шлях багатьох визначних особистостей. Своїм талантом, невтомною працею та досягненнями у різних сферах суспільного життя вони не лише прославили свої імена, але й увіковічили рідну землю. Серед особистостей, якими без сумніву може гордитися липовецька земля, чільне місце займає відомий вчений, краєзнавець, активний громадський діяч, досвідчений педагог, заслужений працівник Вінницького державного педагогічного університету, професор Григорчук Петро Семенович.

Життєвий шлях Петра Семеновича розпочався у мальовничому селі Щаслива Липовецького району. Саме тут, 6 серпня 1941 року, в сім'ї сільського трударя Семена Григорчука народився третій хлопчик, якого на честь благочестивого апостола нарекли Петром. Можливо саме такі неординарні обставини як військове лихоліття та чудова назва місця народження і визначили майбутню долю цієї людини – не просту, але все-таки щасливу.

Юнацькі роки Петра Семеновича пройшли в селі Агрономічному, що на околиці Вінниці, куди в 1955 р. його родина переїхала на постійне місце проживання. Тут у 1960 році він закінчив із срібною медаллю Бохонницьку середню школу. Наступним етапом в житті була трирічна військова служба, що проходила в далекому селищі Алзамай, що під Іркутськом, і мала неабиякий вплив на формування особистості юнака.

Фундаментальні знання історії в поєднанні з наполегливим

характером та неабиякою працьовитістю дозволили йому у 1963 році вступити до одного із найпрестижніших навчальних закладів України – Київського державного університету імені Тараса Шевченка та протягом п'яти років опанувати фах історика. У 1968 р. після закінчення історичного факультету Петра Семеновича як одного із найкращих випускників університету було рекомендовано для навчання в аспірантурі, що завершилося захистом кандидатської дисертації.

Перед молодим вченим відкрилися широкі перспективи в столиці та в самому університеті, де пропонували залишитися на роботі. Однак вибір був зроблений на користь такої рідної для душі і серця м. Вінниці, куди в серпні 1971 року за державним замовленням прибув новоспечений випускник аспірантури. В той час у Вінницькому державному педагогічному інституті відбувався складний процес відновлення історичного факультету. За вказівкою ректора Петру Семеновичу було доручено організувати та очолити роботу з створення самостійного підрозділу університету. В 1973 році його було призначено деканом, відтоді, з перервою, він керував історичним факультетом близько 20 років. Під безпосереднім керівництвом Петра Семеновича сформувався працьовитий та дружній колектив факультету, який за роки свого існування підготував близько 5 тисяч висококваліфікованих учителів історії та правознавства. Понад 100 випускників стали кандидатами наук, а близько 20 – докторами історичних наук. За період роботи П. С. Григорчук проявив себе як висококваліфікований фахівець, дисциплінований та ініціативний керівник факультету.

Перебуваючи на посаді він забезпечував керівництво усією роботою з підготовки спеціалістів історії та правознавства, здатних успішно вирішувати навчальні і виховні завдання в сучасній національній загальноосвітній школі. Виходячи з директивних документів і рішень, на факультеті було складено освітньо-професійну програму підготовки спеціаліста з історії та правознавства, вироблено кваліфікаційну характеристику випускника факультету, внесено принципові зміни до типового навчального плану.

Радикальні зміни в змісті історичної освіти, значна корекція навчального плану обумовили необхідність нового програмного забезпечення навчального процесу. Під керівництвом і за безпосередньої участі деканату було розроблено навчальний план підготовки магістрів із спеціальності «Історія», відкрито аспірантуру з спеціальності «Історія України».

Виконуючи обов'язки керівника факультету, Петро Семенович ніколи не забував про своє основне покликання – навчання та виховання студентів. Його трудова діяльність розпочалася з 1 вересня 1971 р. на посаді старшого викладача кафедри історії КПРС та наукового комунізму. У лютому 1973 р. молодий кандидат наук був призначений на посаду доцента цієї ж кафедри, а з 1 липня – кафедри історії СРСР. Перспективному та відповідальному викладачеві доручили читати курс історії СРСР (радянський період), основ Радянської держави і права, спецкурси. Вагомі заслуги у сфері викладацької діяльності стали підставою для присвоєння П. С. Григорчуку вченого звання доцента.

Значний період часу, виконуючи обов'язки декана факультету, він продовжував вдосконалювати свою кваліфікацію та педагогічну майстерність. Петро Семенович на високому науково-теоретичному та методичному рівнях забезпечував читання навчальних курсів, здійснював керівництво академгрупою та роботою наукового гуртка, виступав з лекціями в обласному товаристві «Знання», очолював методичну раду факультету, а згодом і методичну комісію університету, періодично стажувався в провідних навчальних закладах України.

Після поділу кафедри історії СРСР та УРСР з вересня 1991 р. Петро Семенович виконував обов'язки завідувача кафедри історії слов'янських народів. Як завідувач кафедри, протягом 20 років багато та невтомно працював над вдосконаленням навчально-виховного процесу, запровадженням сучасних методів навчання. Він постійно спрямовував зусилля викладачів на подальше підвищення рівня їх навчальної, виховної, методичної, наукової роботи і поліпшення на цій основі якості підготовки

спеціалістів.

Вимогливий, принциповий, діловий та ініціативний керівник і викладач не залишився поза увагою керівництва інституту. За визначні заслуги у сфері навчання та виховання студентської молоді Петру Семеновичу присвоєно звання: професора університету (1995 р.), Відмінника освіти України (1999 р.), заслуженого працівника Вінницького державного педагогічного університету (2001 р.). Він тричі нагороджувався Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

Петро Семенович талановитий та відомий в Україні учений. Основними напрямками його наукової діяльності є історія Поділля, історія України 20-30-х рр. XX ст., міжвоєнна історія слов'янських народів. За весь період з-під пера науківця вийшло біля 200 наукових та навчально-методичних праць.

Окрім написання монографій і статей в наукових фахових виданнях, Петро Семенович завжди брав активну участь у наукових заходах інституту та університету. Під його керівництвом проведено значну кількість Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій. Григорчук П.С. створив власну наукову історичну школу, під його керівництвом 8 випускників інституту захистили кандидатські дисертації та успішно працюють в педагогічному університеті. Неодноразово, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, очолював журі Всеукраїнського конкурсу юних істориків. Він залишається незмінним головним редактором наукового фахового журналу "Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія", 20 випусків якого побачили світ. П. С. Григорчук – дійсний член Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України.

Петро Семенович бере активну участь у громадському житті області та міста. Він двічі обирався депутатом Вінницької міської ради, де очолював постійну комісію у справах молоді, був членом правління обласного товариства «Милосердя», членом редакційної колегії по написанню Зводу

пам'яток історії та культури Вінницької області. На всіх напрямках роботи Петро Семенович Григорчук вимогливий до себе та оточуючих, має почуття відповідальності за доручену справу, а відтак – заслужений авторитет і повагу в колективі не тільки нашого університету, а й педагогічної громадськості Вінниччини.

Використана література:

1. Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX-XX ст. – Кам'янець-Подільський, 1993. - С. 177-178.
2. Гальчак С. Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Вінниця: Книга-Вега, 2005. – С.51-53.
3. Гальчак С. Регіонознавча інституція Східного Поділля. – Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. – С. 49-53.
4. Гальчак С. Розвиток краєзнавства у Східному Поділлі: XIX – поч. XXI ст.. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2011. – С. 494-496.
5. Краєзнавство Східного Поділля. – Вінниця: Книга-Вега, 2005. – С. 111.
6. Лойко О.Г. Вклоняюся Вам, вчителю // Педагог. – 2003. – вересень.
7. Українські історики XX століття. Біобібліографічний довідник. Серія «Українські історики». Вип. 2, ч.2– К., 2005. – С.
8. Особова справа Григорчука Петра Семеновича.
9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzvdpu_ist/grygorchuk.html.